

RYBY LEZOU PO ZEMI

EVA ŽÁKOVSKÁ

LEZCI – ZAŘAZENÍ DO SYSTÉMU

- Třída: paprskoploutví (Actinopterygii)
- Podtřída: kostnatí (Neopterygii)
- Řád: ostnoploutví (Perciformes)
- Čeleď: hláváčovití (Gobiidae)
- Podčeleď: lezcovití (Oxudercinae)

CHARAKTERISTIKA

- Mohou „chodit“ - používají své **svalnaté prsní ploutve** jako nohy.
- **Skoky** pomocí odrazu **ocasu**, jenž jako pružinu stočí k tělu a intenzivním odrazem jsou schopny skoků na desítky centimetrů.
- Pomocí ploutví mohou i zručně **šplhat** po kmeni či větvích.
- **Břišní ploutve** jsou u některých druhů lezců ve větší či menší míře srostlé a tvoří „přísavku“ umožňující udržet se na zcela hladkém svislém povrchu – míra oddělení břišních ploutví a velikost membrány jsou důležitým rozlišovacím znakem při určování jednotlivých druhů lezců.

- Voda se drží ve velkých komůrkách v jejich **žábrách**, takže dýchají jakoby prostřednictvím dýchacího přístroje. rybky naberou do tlamky vodu a vzduch, uzavřou žaberní dutinu membránou na okraji skřelí a brání tak vyschnutí žáber – ke vstřebání kyslíku dochází i pomocí bohatě prokrvených sliznic tlamky a jícnu a tuto vodu občas „vyplivne“.
- Přežití na suchu zajišťuje **kůže**: schopna dlouho udržovat vodu a zajišťuje kožní dýchání. Při delším pobytu mimo vodu si navlhčují povrch těla na mokřem podloží charakteristickým převalováním na boky. Při zajištění možnosti navlhčit si tělo jsou schopné přežít mimo vodu až 36 hodin.
- **Oči**: velké, pohyblivé, s víčky, uložené na vrchní straně hlavy, velké zorné pole. Samotný lom paprsků způsobuje změnu barvy výrazných očí od obvyklé zelené při pohledu ze strany, po modrou při pohledu čelním až po jantarovou při pohledu shora. Při plavání jim vyčnívá nad hladinou svrchní část hlavy i s očima.

- Žijí v **pobřežních až braktických vodách tropické Asie, Afriky a Austrálie.** Vyhovuje jim bahnitý povrch a mangrovové mokřiny. V bažinách podél pobřeží je můžeme pozorovat při odlivu.
- Pohlaví většinou nelze rozeznat (výjimka druh septemradiatus)
- Budují si **nory**, kde se třou a kde se vyvíjí jikry. Dle potřeby k jikrám přináší kyslík nebo vodu.

LEZEC OBOJŽIVELNÝ / BAHENNÍ

Periophthalmus barbarus

- Přezdívá se jí bahenní skákavá ryba, známá také jako lezec motýlí
- **Původ:** Afrika - Senegal, Angola, Austrálie, jihovýchodní Asie.
- **Velikost:** 15 cm
- **Délka života:** 8 let
- **Masožravec**- červy, hmyz, nítěnky, malé ryby.
- Je **agresivní** k jiným rybám i příslušníkům vlastního druhu
- Rozdíl v pohlaví není znám.
- vytváří teritoria především v době tření (odchov je v akvariijních podmínkách téměř nemožný).

Púlpý

RYBICKY.NET (C) púlpý

© Milan Kořínek

RYBICKY.NET (C) Sandini01

WWW.PETRPODZEMNY.COM

*GOBIUS SEPTEMRADIATUS; GOBIUS
TREDECEMRADIATUS; PERIOPHTHALMODON
TREDECEMRADIATUS; PERIOPHTHALMUS
BORNEENSIS; PERIOPHTHALMUS SCHLOSSERI*

- Pro chybějící originální typy a popis zařazeny jako synonyma.
- **Výskyt:** Jihovýchodní Asie – severní Indie, Myanmar, Malajsie, Thajsko, Sarawak, Indonésie, Vietnam
- Břišní ploutve jsou zcela odděleny a bez spojující základní membrány.
- **Velikost:** 12 cm
- **Délka života:** 5-8 let
- **Pohlavní dimorfismus:**
  - Dvě hřbetní ploutve – u samců výrazně vyvinuté (u nichž první -D1- má obvykle sedm tvrdých paprsků).
  - U samic je první z nich silně zakrnělá

ZDROJE

- WENZEL, Jiří, RAK, Roman. *Akvaristika.cz - vše o akvaristice vše pro akvaristy*. 2015. dostupné z: <http://www.akvarista.cz/web/atlas/detail/?id=242>
- Rybicky.net. 2011. dostupné z: http://rybicky.net/atlasryb/lezec_periophthalmodon_septemradiatus